

HUMAN
SCIENCES.UZ

www.humansciences.uz

INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI
JOURNAL OF HUMANITIES
ЖУРНАЛ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

2025

1-JILD | 2-SON

HUMANSIENCES.UZ

№ 2 (1)-2025

INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI

JOURNAL OF HUMANITIES

ЖУРНАЛ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00 – TARIX FANLARI

Rajapov Mardonbek Qosimboy o'g'li
Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
E-mail: mardonbekoff@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5245-6021

Xaynazarov Baxromjon Baxtiyorovich
Tarix fanlari doktori (DSc). Dotsent.
E-mail: bahrom_bek@mail.ru
ORCID: 0000-0002-1266-1557

Saidboboyev Zokirjon Abdulkarimovich
Tarix fanlari nomzodi (Ph.D.). Professor.
E-mail: zsaidboboyev@yahoo.com
ORCID: 0009-0008-3960-2427

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Urdushev Xamrakul
Iqtisodiyot fanlari nomzodi. Dotsent.
E-mail: xurdushev@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4984-0214

Berdiyarov Baxriddin Tavasharovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: bahriddin.bfa@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8591-6840

Avlokulov Anvar Ziyadullayevich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: anvaravlokulovz@gamail.com
ORCID: 0000-0002-6683-8995

Norov Asror Egamberdiyevich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc).
E-mail: a.norov@ilmiy.uz

Ostonokulov Azamat Abdulkarimovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: a.ostonokulov@tsue.uz
ORCID: 0000-0003-2792-3174

Rustamova Sayyora Xatamovna
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). V.b Dotsent.
E-mail: rustamova0302@mail.ru

Shadiyev Xamid Azimovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: su9795744@gmail.com

Nasirov Egamkul Ismailovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: e.nosirov@tsue.uz
ORCID: 0000-0002-9355-1973

Kuliboev Azamat Shonazarovich
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Dotsent.
E-mail: azamatkuliboyev@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3357-070X

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Turdiyev Bexruz Sobirovich
Falsafa fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: bekiuz0302@yahoo.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3260-3327>

Bekbaev Rauf Rustamovich
Falsafa fanlari doktori (DSc). Dotsent.
E-mail: rauf.r.bekbaev@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5072-3379

Yusubov Jaloliddin Kadamovich
Falsafa fanlari doktori (DSc). Dotsent.
E-mail: yusubovjaloliddin@gmail.com
ORCID: 0009-0003-1401-7997

Yuldashev Nurbek Normurodovich
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Katta ilmiy xodim.
O'zbekiston.
ORCID: 0000-0002-4628-8789

Eshnazarova Farida Jo'raqulovna
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Dotsent.
E-mail: faridaeshnazarova4@gmail.com
ORCID: 0009-0000-2496-4443

Parpiyev Muxammadjon Tolibovich
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Dotsent.
ORCID: 0009-0000-1869-9348

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Absalamova Gulmira Sharifovna
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Dotsent.
E-mail: gulmirasharifovna@gmail.com
ORCID: 0009-0005-6105-4752

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna
Filologiya fanlari nomzodi. Dotsent.
E-mail: salaxiddinovamusharraf@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0534-5633

Ravshan Turakulovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Professor.
E-mail: docravshanniyazov@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6146-1789

Sanakulov Zayniddin Ibodullayevich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Dotsent.
O'zbekiston.
E-mail: z.sanakulov@cspu.uz
ORCID: 0000-0002-6952-7738

Bawetdinov Muxammeddin Kazimbekovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD).
E-mail: b_muxammed@karsu.uz
ORCID: 0009-0007-9826-175X

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Ixombekov Jasurbek Ilxombek o'g'li
Yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Katta o'qituvchi. E-mail: jafarbek22@mail.ru
ORCID: 0000-0002-9867-3363

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Dotsent.
E-mail: bahtiyor.haqberdiyev@mail.ru
ORCID: 0000-0002-2208-7827

Erkulova Feruza Melikuziyevna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Dotsent.
E-mail: feruzaerkulovauzb@gmail.com

Shirnazarova Zamira Allaberdiyevna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). E-mail: zamira.sh@terdpi.uz
ORCID: 0000-0001-9870-6295

Oymatova Nilufar Mirjamolovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). E-mail: nilufar.oymatova@gmail.com

Eshchanova Xolida Xudayarovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). E-mail: eshchanovaxolida@gmail.com

Karshieva Dilbar Eshpulatovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). Dotsent.
E-mail: d.karshiyeva1986@gmail.com

Raxmatov Otabek Urinbosarovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD). E-mail: rahmatov.otabek@inbox.ru
ORCID: 0000-0003-1288-3042

23.00.00 – SIYOSIY FANLAR

Turayev Abrar Saloxiddinovich
Siyosiy fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Dotsent. E-mail: ijtimoiy2017@mail.ru
ORCID: 0000-0003-1741-6857

INSONSHUNOSLIK FANLARI elektron
jurnali 2025-yil 6-iyunda 830912-sonli
guvohnoma bilan davlat ro'yxatidan
o'tkazilgan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
mas'uliyati cheklangan jamiyati.

TAHRIRIYAT MANZILI:

Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik
Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron
manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

MUNDARIJA

07.00.00-TARIX FANLARI

Latipov Xursandbek

XIVA XONLIGIDA “XONBOZI DAVRI” 5-11

Qodirov Najmiddin, O'tanov Normo'min

O'ZBEKISTONDA YOSHLARNING IJTIMOIIY FAOLLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARINI SHAKLLANISHI..... 12-22

08.00.00-IQTISODIYOT FANLARI

Rustamova Sayyora, Abdulhakimova Mohlaroy

TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASHDA TASHKILIIY MADANIYATNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 23-29

09.00.00- FALSAFA FANLARI

Yazdonov Ulugbek

ZAMONAVIIY DUNYO DRAYVERI SIFATIDA KIRIB KELGAN SUN'IY INTELLEKT VA UNING RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI..... 30-34

Zakirov Shakirdjan, Djuraev Avazbek

THE ROLE OF INTERETHNIC HARMONY IN STRENGTHENING SOCIAL STABILITY IN UZBEKISTAN..... 35-42

10.00.00-FILOLOGIYA FANLARI

Akhrorova Manzura

THE INTERPRETATION OF INNER SUFFERING AND SELF-SACRIFICE IN THE COMPARISON OF HAMLET AND FARHOD..... 43-46

13.00.00-PEDAGOGIKA FANLARI

Usmonqulov Jo'rabek

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA OLIY TA'LIMDA IJODKORLIK VA TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH..... 47-52

Jumaboev Nabi

POSSIBILITIES OF USING THE AESTHETIC HERITAGE OF ORIENTAL THINKERS IN YOUTH EDUCATION..... 53-59

23.00.00- SIYOSIIY FANLAR

Elmurodov Faxriddin

ELEKTORAL MADANIYAT VA UNING JAMIYAT SIYOSIIY HAYOTIDAGI O'RNI..... 60-65

13.00.00-PEDAGOGIKA FANLARI – PEDAGOGICAL SCIENCES*Article / Original Paper***SUN'YI INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA OLIY TA'LIMDA IJODKORLIK VA TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH****Usmonqulov Jo'rabek Erkin o'g'li**

Samarqand davlat universiteti

tayanch doktoranti

Email: jurabektuit@gmail.com

Tel: +998 99 599 17 47

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot sun'iy intellekt texnologiyalarining oliy ta'lim muassasalarida talabalarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ta'sirini o'rganadi. Maqolada SI vositalarining, jumladan, generativ SI (masalan, ChatGPT), talabalarga axborotni tahlil qilish, muammolarni aniqlash va ijodiy yechimlarni taklif qilishda yordam berishi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar sun'iy intellekt, oliy ta'lim, ijodkorlik, tanqidiy fikrlash, pedagogik yondashuvlar.

DEVELOPING CREATIVITY AND CRITICAL THINKING IN HIGHER EDUCATION THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES**Usmonkulov Jurabek**

PhD student of Samarkand State University

Annotation. This study investigates the impact of artificial intelligence technologies on the development of students' creativity and critical thinking skills in higher education institutions. The article highlights how AI tools, including generative AI (such as ChatGPT), support students in analysing information, identifying problems, and proposing creative solutions.

Keywords: artificial intelligence, higher education, creativity, critical thinking, pedagogical approaches.

Kirish.

Ushbu tadqiqot zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, xususan, sun'iy intellekt tizimlarining oliy ta'lim muassasalarida talabalarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ta'sirini o'rganishga qaratilgan [1]. Axborot oqimining muttasil ortib borayotgan zamonaviy ta'lim tizimida talabalarning tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi [2]. Shu bois, ushbu jarayonda sun'iy intellekt vositalarining integratsiyasi innovatsion yechimlarni taqdim etib, talabalarning murakkab muammolarni tahlil qilish, baholash va ijodiy hal etish qobiliyatini sezilarli darajada oshirishi mumkin [3].

Biroq, bu jarayonda sun'iy intellektning ta'limga integratsiyasi bilan bog'liq axloqiy muammolar va xatarlarni ham inobatga olish zarur [4]. Jumladan, sun'iy intellektga haddan tashqari bog'lanish o'quv jarayonidagi tengsizliklarni kuchaytirishi va tanqidiy fikrlashni susaytirishi mumkin [5]. Shu sababli, oliy ta'limda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy

etishda pedagogik yondashuvlarni qayta ko'rib chiqish va talabalarda nafaqat bilimlarni o'zlashtirish, balki innovatsion fikrlashni ham rag'batlantiruvchi o'quv dasturlarini ishlab chiqish dolzarb hisoblanadi [6].

Ushbu maqola sun'iy intellekt yordamida oliy ta'limda ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning metodologik asoslarini, jumladan, ekspert tizimlari va shaxsiylashtirilgan o'qitish yondashuvlarini ko'rib chiqadi [7].

Adabiyotlar tahlili.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining oliy ta'limdagi roli bo'yicha adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, SI ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun sezilarli imkoniyatlarni taqdim etadi [8]. Biroq, bu integratsiya akademik halollik bilan bog'liq xavotirlar mavjudligiga qaramay, talabalarni real dunyo ssenariylariga tayyorlash va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun SI imkoniyatlarini tan olishni talab qiladi [9]. Xususan, generativ sun'iy intellekt vositalari, masalan, ChatGPT, ta'lim jarayonida tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi [10].

Ushbu vositalar yordamida talabalar axborotni chuqur tahlil qilish, muammolarni aniqlash va ijodiy yechimlarni taklif qilishga o'rganishlari mumkin [11]. Ushbu vositalar talabalarga turli nuqtai nazarlarga tezkor kirish, ma'lumotlarni tahlil qilishga yordam berish va dalillarni shakllantirish orqali tanqidiy fikrlashni kuchaytirishi mumkin [12]. Shuningdek, sun'iy intellekt ta'lim jarayonini avtomatlashtirish, ma'muriy vazifalarni soddalashtirish va talabalar uchun shaxsiylashtirilgan o'quv tajribalarini taqdim etish orqali ham ta'lim sifatini oshirishi mumkin [13].

Biroq, SI ning ta'lim sohasiga joriy etilishi ma'lum axloqiy muammolar, ma'lumotlar maxfiyligi xavotirlari va raqamli tafovut kabi qiyinchiliklarni ham keltirib chiqaradi [14]. Shu sababli, SI vositalaridan foydalangan holda ta'lim berishda ehtiyotkorlik bilan pedagogik yondashuvlarni ishlab chiqish, talabalarning tanqidiy fikrlashini rag'batlantirish va ularni SI bilan ishlashga o'rgatish zarur [15]. Bundan tashqari, SI vositalari yordamida loyiha asosida o'qitish kabi ijodiy pedagogik usullar divergent fikrlashni, o'quvchi motivatsiyasini va innovatsion natijalarni sezilarli darajada oshiradi [16].

Sun'iy intellekt texnologiyalari, jumladan, mashinani o'rganish va tabiiy tilni qayta ishlash tizimlari akademik va tadqiqot muhitida, ayniqsa raqamli iqtisodiyot sohasida ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi [17], [18]. Bunday imkoniyatlarni maksimal darajada oshirish uchun oliy ta'lim muassasalarida sun'iy intellekt ta'limini kengaytirish, jumladan, SIga yo'naltirilgan bakalavriat va magistratura dasturlari sonini oshirish lozim [18]. Shu bilan birga, O'zbekistonning ilmiy salohiyatini mustahkamlash uchun sun'iy intellekt tadqiqotlari bo'yicha doktorantura va tayanch-doktorantura dasturlarini kengaytirish hamda ushbu tadqiqotlar uchun moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimlarini joriy etish zarur [18].

Metodologiya.

Ushbu tadqiqotda sun'iy intellektning oliy ta'limda ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga ta'sirini baholash uchun aralash usullar yondashuvidan foydalaniladi. Bu yondashuv miqdoriy va sifat tahlilini birlashtirib, SI vositalarining talabalar bilimiga ta'siri, ularning ijodiy qobiliyatlari va tanqidiy fikrlash darajalarini har tomonlama o'rganishga imkon beradi [19]. Xususan, talabalarning SI vositalaridan foydalanish motivatsiyasi va uning ularning fikrlash, bilim va natijalariga ta'siri bo'yicha tushuncha olish muhimdir [20].

Ushbu tadqiqotda sun'iy intellektga asoslangan platformalarning talabalar orasida hamkorlikni, jumladan, onlayn forumlar va umumiy hujjatlar orqali faollashtirishdagi roli ham ko'rib chiqiladi [21]. SI texnologiyalaridan samarali foydalanish uchun o'qituvchilarning bilim va ko'nikmalarini oshirish, shu jumladan, ularni SIga asoslangan o'quv vositalaridan foydalanishga o'rgatish muhim ahamiyat kasb etadi [22].

Bundan tashqari, SI vositalarining ta'lim jarayoniga integratsiyasi talabalarning kognitiv yukini kamaytirishi va ularning o'quv faoliyatini shaxsiylashtirishi mumkin, bu esa chuqurroq o'rganish va tanqidiy tahlil qilishga imkon beradi [23]. SI vositalarining ta'lim jarayoniga kiritilishi o'qituvchilarning pedagogik strategiyalarini qayta ko'rib chiqishni talab qiladi, bunda o'quvchilarning faol ishtiroki va mustaqil fikrlashi rag'batlantiriladi [24]. Bu, o'z navbatida, o'qituvchilarga an'anaviy ma'ruza usulidan voz kechib, talabalarni faol o'rganishga undaydigan loyiha asosidagi ishlar va muammolarga yo'naltirilgan topshiriqlarga e'tibor qaratish imkonini beradi [25].

Talabalarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini baholash uchun sun'iy intellekt integratsiyasidan oldingi va keyingi qobiliyatlarni solishtiruvchi taqqoslama tekshiruvlar o'tkaziladi [26]. Shu bilan birga, SI ning ijodiy fanlardagi roli chuqur o'rganilib, texnologiyalarning ishlab chiqarish dizayni, tasviriy san'at va raqamli san'at kabi turli ijodiy yo'nalishlarga qanday integratsiya qilinayotganiga e'tibor qaratiladi [27]. Bunday tadqiqotlar SI ning talabalarning yuqori tartibli fikrlash ko'nikmalariga, jumladan, muammolarni hal qilish va g'oyalarni yaratish qobiliyatiga ta'sirini yanada chuqurroq anglash imkonini beradi [20], [28]. Biroq, SI vositalarining samaradorligi bo'yicha turlicha fikrlar mavjud bo'lib, ba'zilar sezilarli foydalarni ta'kidlasa, boshqalar yanada kamtarona natijalarni taklif qiladilar [29].

Natijalar.

SI vositalarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilish bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, talabalar shaxsiylashtirilgan o'quv tajribalari va moslashuvchan, ochiq yordam olishda SI ning afzalliklarini tan olishadi [30]. SI vositalari o'quv jarayonini avtomatlashtirish, ma'muriy yukni kamaytirish va talabalarning o'quv motivatsiyasini oshirish orqali o'qituvchilarga ham sezilarli yordam beradi [31].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, SI o'quv jarayonini samarali boshqarish, baholashni optimallashtirish va o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishiga ko'maklashish orqali yuqori ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirishi mumkin. SI, shuningdek, individual o'quvchining ehtiyojlariga moslashtirilgan moslashuvchan o'quv yo'llarini yaratish orqali ta'limni individuallashtirishga imkon beradi, bu esa o'z navbatida o'quv samaradorligini oshiradi.

SI yordamida o'quv jarayonini boshqarish, baholashni optimallashtirish va o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishiga ko'maklashish orqali oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati yanada oshirilishi mumkin. SI, o'quv dasturlarini talabalarning qiziqishlari va bilim darajalariga mos ravishda moslashtirish imkoniyatini berib, ularning darslarga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshiradi. Bundan tashqari, sun'iy intellekt ta'lim jarayonida o'quv samaradorligini tahlil qilish, talabalarning o'zlashtirishdagi bo'shliqlarni aniqlash va o'quv materiallarini takomillashtirishga yordam beradigan qimmatli ma'lumotlarni taqdim etadi.

Ushbu imkoniyatlar yuqori ta'lim muassasalarida kelajak mutaxassislarini tayyorlash sifatini oshirib, o'quv jarayonlarini samaraliroq qiladi. Shuningdek, SI vositalari talabalarning mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi, ularga real vaqt rejimida fikr-

mulohazalar berish va o'z-o'zini aks ettirishni rag'batlantirish orqali o'quv natijalarini yaxshilaydi [20]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, SI texnologiyalari ta'lim jarayonida talabalarning faolligini oshiradi va ularning o'quv motivatsiyasini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Xulosa.

Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt oliy ta'limda ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega, biroq uning to'liq imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish uchun qo'shimcha tadqiqotlar va amaliyotlar talab etiladi. Shu sababli, SI texnologiyalarini ta'lim tizimiga samarali integratsiya qilish uchun doimiy o'qitish, aniq etik siyosatlar va universitetlar, hukumatlar hamda xususiy sektor o'rtasida hamkorlik zarur.

Ushbu hamkorliklar orqali sun'iy intellektning ta'limdagi salbiy oqibatlarini kamaytirish va uning ijobiy ta'sirini maksimal darajada oshirish mumkin. Bunga qo'shimcha ravishda, sun'iy intellekt vositalarining ta'limdagi roli bo'yicha turlicha fikrlar mavjud, ba'zi tadqiqotlar sezilarli foydani qayd etsa, boshqalar uning ta'siri nisbatan kamroq ekanligini ko'rsatadi.

Shunday qilib, ta'lim natijalarini optimallashtirish uchun SI texnologiyalarining samaradorligini baholashda keng qamrovli va standartlashtirilgan baholash doiralarini joriy etish muhimdir. Bu esa SI ning ta'lim amaliyotlarini o'zgartirish salohiyatini to'liq ochib beradi va uzluksiz tadqiqotlar o'tkazish zarurligini ta'kidlaydi. Shuningdek, sun'iy intellekt ta'limini kengaytirish orqali innovatsiyalar va raqobatbardoshlikni oshirish hamda universitetlarda Slga yo'naltirilgan bakalavriat va magistratura dasturlari sonini ko'paytirish orqali mutaxassislarni tayyorlash muhim hisoblanadi [18].

Ushbu kontekstda, SI texnologiyalarining pedagogik innovatsiyalardagi salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarish uchun ijobiy munosabatlarni shakllantirish va SI ni qabul qilishdagi amaliy qiynchiliklarni bartaraf etishga alohida e'tibor qaratilishi lozim.

Adabiyotlar/Литература/References

1. K. Szmyd and E. Mitera, "The Impact of Artificial Intelligence on the Development of Critical Thinking Skills in Students," EUROPEAN RESEARCH STUDIES JOURNAL , p. 1022, Apr. 2024, doi: 10.35808/ersj/3876.
2. Н. Курманбаева and Б. Бесекеева, "Оқушылардың сыни ойлау қабілетін дамытудағы жасанды интеллекттің (ЖИ) үлесі," Eurasian science review. , vol. 2, Jan. 2025, doi: 10.63034/esr-284.
3. И. Глухова, "TECHNIQUES AND FACTORS CONTRIBUTING TO DEVELOPING CRITICAL THINKING SKILLS," The Education and science journal , vol. 1, no. 1, p. 114, Mar. 2015, doi: 10.17853/1994-5639-2015-1-114-122.
4. N. A. Zulfa et al. , "Student Creativity Innovation in Completing Artificial Intelligence (AI)-Based Lecture Assignments," Al-Hikmah Indonesian Journal of Early Childhood Islamic Education , vol. 9, no. 1, p. 134, Jun. 2025, doi: 10.35896/ijecie.v9i1.999.
5. Z. Hao, F. Fang, and J. Peng, "The integration of AI technology and critical thinking in English major education in China: Opportunities, challenges, and future prospects," vol. 1, p. 2256, Nov. 2024, doi: 10.29140/dal.v1.2256.
6. M. S. Akbar, "Beyond Detection: Designing AI-Resilient Assessments with Automated Feedback Tool to Foster Critical Thinking," 2025, doi: 10.48550/ARXIV.2503.23622.
7. O. Eshbayev and M. Nasiba, "Innovating Higher Education by Using Education Technology and Expert Systems: Pathways to Educational Innovation," International

- Journal of Social Science Research and Review , vol. 6, no. 6, p. 112, Jun. 2023, doi: 10.47814/ijssrr.v6i6.1217.
8. E. Butrimè and V. Zuzevičiūtė, “Creativity in contemporary higher education in the context of the artificial intelligence expansion,” *Creativity Studies* , vol. 18, no. 1, p. 185, Apr. 2025, doi: 10.3846/cs.2025.20230.
  9. M. C. Maphalala and O. A. Ajani, “Leveraging artificial intelligence as a learning tool in higher education,” *Interdisciplinary Journal of Education Research* , vol. 7, no. 1, Jan. 2025, doi: 10.38140/ijer-2025.vol7.1.01.
  10. A. Hikmawati and N. K. Mohammad, “Enhancing Critical Thinking with Gen AI: A Literature Review,” *Buletin Edukasi Indonesia* , vol. 4, no. 1. p. 40, Mar. 16, 2025. doi: 10.56741/bei.v4i01.764.
  11. P. P. Premkumar, M. R. K. N. Yatigamma, and S. Kannagara, “Impact of Generative AI on Critical Thinking Skills in Undergraduates: A Systematic Review,” *The œjournal of desk research review and analysis.* , vol. 2, no. 1. p. 199, Dec. 30, 2024. doi: 10.4038/jdrara.v2i1.55.
  12. R. Melisa et al. , “Critical Thinking in the Age of AI: A Systematic Review of AI’s Effects on Higher Education,” *Educational Process International Journal* , vol. 14, no. 1. ÜNİVERSİTEPARK Limited, Jan. 01, 2025. doi: 10.22521/edupij.2025.14.31.
  13. R. Zekaj, “AI Language Models as Educational Allies: Enhancing Instructional Support in Higher Education,” *International Journal of Learning Teaching and Educational Research* , vol. 22, no. 8, p. 120, Aug. 2023, doi: 10.26803/ijlter.22.8.7.
  14. O. A. Ajani, B. T. Gamede, and T. C. Matiyenga, “Leveraging artificial intelligence to enhance teaching and learning in higher education: Promoting quality education and critical engagement,” *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology* , Oct. 2024, doi: 10.33902/jpsp.202528400.
  15. H.-P. Lee et al. , “The Impact of Generative AI on Critical Thinking: Self-Reported Reductions in Cognitive Effort and Confidence Effects From a Survey of Knowledge Workers,” p. 1, Apr. 2025, doi: 10.1145/3706598.3713778.
  16. N. S. Albakry, M. E. A. Hashim, and M. F. Puandi, “The Integration of AI in Design Thinking for Enhancing Student Creativity and Critical Thinking in Digital Media Learning,” *Semarak International Journal of Creative Art and Design* , vol. 4, no. 1, p. 24, Jun. 2025, doi: 10.37934/sijcad.4.1.2437.
  17. G. M. Porsaev, B. Sh. Safarov, D. Q. Usmanova, B. Sh. Maxkamov, N. U. Arabov, and N. R. Zaynalov, “RAQAMLI IQTISODIYOT ASOSLARI.” 2020.
  18. I. Norqulov, A. Fujii, and E. Trenkmann, “O‘ZBEKISTONNING RAQAMLI IQTISODIYOTI: Raqamli tadbirkorlik va sun’iy intellekt holati.” 2025.
  19. N. S. O. Estupiñán, E. T. Canchingre, R. T. O. Ibarra, H. P. O. Ramírez, and T. R. Alban, “Factores influyentes para el uso de herramientas digitales en estudiantes universitarios,” *Revista Científica de Salud y Desarrollo Humano* , vol. 5, no. 2, p. 346, May 2024, doi: 10.61368/r.s.d.h.v5i2.141.
  20. X. Du, M. L. Dû, Z. Zhou, and Y. Bai, “Facilitator or hindrance? The impact of AI on university students’ higher-order thinking skills in complex problem solving,” *International Journal of Educational Technology in Higher Education* , vol. 22, no. 1, Jul. 2025, doi: 10.1186/s41239-025-00534-0.
  21. L. I. Ruiz-Rojas, L. Salvador-Ullauri, and P. Acosta-Vargas, “Collaborative Working and Critical Thinking: Adoption of Generative Artificial Intelligence Tools in Higher Education,” *Sustainability* , vol. 16, no. 13, p. 5367, Jun. 2024, doi: 10.3390/su16135367.
  22. X. Ren and M. L. Wu, “Examining Teaching Competencies and Challenges While Integrating Artificial Intelligence in Higher Education,” *TechTrends* , Feb. 2025, doi: 10.1007/s11528-025-01055-3.

23. M. Hassen, "The Impact of AI on Students' Reading, Critical Thinking, and Problem-Solving Skills," *American Journal of Education and Information Technology* , vol. 9, no. 2, p. 82, Sep. 2025, doi: 10.11648/j.ajeit.20250902.12.
24. M. Abdurashidova, M. E. Balbaa, S. Nematov, Z. Mukhiddinov, and I. Nasriddinov, "The impact of innovation and digitalization on the quality of higher education: A study of selected universities in Uzbekistan," *Journal of Intelligent Systems* , vol. 32, no. 1, Jan. 2023, doi: 10.1515/jisys-2023-0070.
25. M. Treve, "Integrating Artificial Intelligence in Education: Impacts on Student Learning and Innovation," *International Journal of Vocational Education and Training Research* , vol. 10, no. 2, p. 61, Dec. 2024, doi: 10.11648/j.ijvetr.20241002.14.
26. A. Rashid, "Untitled," Mar. 2024. doi: 10.55277/researchhub.vq5dnd6h.
27. M. F. N. O. Zailuddin et al. , "Redefining creative education: a case study analysis of AI in design courses," *Journal of Research in Innovative Teaching & Learning* , vol. 17, no. 2, p. 282, Jun. 2024, doi: 10.1108/jrit-01-2024-0019.
28. Z. S. Roozafzai, "Artificial Intelligence Assistance and Cognitive Abilities: Harnessing AI-Assisted Heuristic Methods for Transitioning from Critical to Creative Thinking in English Language Learning," *Educational Challenges* , vol. 29, no. 2, Oct. 2024, doi: 10.34142/2709-7986.2024.29.2.23.
29. Y. Qawqzeh, "Exploring the Influence of Student Interaction with ChatGPT on Critical Thinking, Problem Solving, and Creativity," *International Journal of Information and Education Technology* , vol. 14, no. 4, p. 596, Jan. 2024, doi: 10.18178/ijiet.2024.14.4.2082.
30. C. Cahyono, M. Siregar, A. Sutrisna, N. Nurlaili, and M. Susanti, "The Role of Artificial Intelligence in Modern Education: Empowering Learning Process through Advanced Learning Technologies," *International Journal of Social Science and Human Research* , vol. 7, no. 12, Dec. 2024, doi:10.47191/ijsshr/v7-i12-36.
31. P. Kosmas, E. Nisiforou, E. Kounnapi, S. Sophocleous, and G. Theophanous, "Integrating artificial intelligence in literacy lessons for elementary classrooms: a co-design approach," *Educational Technology Research and Development* , Mar. 2025, doi:10.1007/s11423-025-10492-z .

HUMANSIENCES.UZ

№ 2 (1)-2025

INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI

JOURNAL OF HUMANITIES

ЖУРНАЛ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

INSONSHUNOSLIK FANLARI elektron jurnali 2025-yil 6-iyunda 830912-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM" mas'uliyati cheklangan jamiyati.

TAHRIRIYAT MANZILI:

Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com